

Brott mot tystnadsplikt i ett ärende om upphandling

JO Berggren anförde i ett beslut den 29 januari 2004 bl.a. följande.

Bakgrund

I ett tidigare ärende hos JO (dnr 518-2000) klagade Företagarnas Riksorganisation på att Upphandlingsenheten i Mora kommun brutit mot gällande sekretessreglering genom att röja identiteten hos en av de presumtiva anbudsgivarna för de övriga under ett anbudsförfarande. Anmälan remitterades till Kommunstyrelsen i Mora kommun för utredning och yttrande. Kommunstyrelsen uppgav i sitt remissvar att utlämnandet av uppgiften skett av misstag. Mitt beslut den 27 september 2001 innehöll följande bedömning av ärendet.

Enligt 6 kap. 2 § sekretesslagen (1980:100) gäller sekretess för uppgift som hänför sig till ärende angående förvärv, överlåtelse, upplåtelse eller användning av egendom, tjänst eller annan nyttighet, om det kan antas att det allmänna lider skada om uppgiften röjs. I tredje meningen föreskrivs att om ärendet angår bl.a. upphandling får en uppgift som rör anbud eller motsvarande erbjudande inom en kommun eller ett landsting inte i något fall lämnas till annan än den som har avgett anbudet eller erbjudandet förrän alla anbud eller erbjudanden offentliggörs eller avtal har slutits eller ärendet annars har slutförts. I förarbetena anges att sekretess enligt denna bestämmelse även gäller för uppgifter som kan tjäna till upplysning i vad mån visst anbud har inforrats eller avgetts eller som på annat sätt avser visst anbud (prop. 1979/80:2, del A, s. 148). Något skaderekvisit finns inte i bestämmelsen och sekretessen är således absolut under anbudsförfrandet.

Upphandlingsenheten vid Mora kommun har under ett pågående anbudsförfarande röjt identiteten hos en av de presumtiva anbudsgivarna för de övriga. Uppgiften omfattas av absolut sekretess enligt ovan nämnda bestämmelse. Jag ser givetvis mycket allvarligt på det inträffade och har övervägt att driva ärendet vidare. Med hänsyn till att kommunen är medveten om att ett misstag har begåtts och till omständigheterna i övrigt avstår jag från det. Jag förutsätter att kommunen vidtagit åtgärder för att förhindra ett upprepande.

Anmälan

Företagarnas Riksorganisation återkom den 21 mars 2002 med en anmälan, som därefter kompletterades, mot Upphandlingsenheten i Mora kommun. Organisationen uppgav att enheten i en pågående upphandling rörande färdtjänst för Orsa kommuns räkning lämnat ut en sändlista över vilka entreprenörer som

inbjudits att lämna anbud. Sändlistan hade, enligt organisationen, lämnats till en medlem tillsammans med det förfrågningsunderlag som medlemmen begärt att få.

Utredning

Handlingarna i upphandlingsärendet hämtades in och granskades.

På grund av vad som kom fram fann jag anledning att anta att befattningshavare som står under min tillsyn gjort sig skyldig till brott mot tystnadsplikt enligt 20 kap. 3 § brottsbalken jämfört med 1 kap. 6 § sekretesslagen. Jag beslutade därför den 13 september 2002 att inleda förundersökning.

Uppgifter som kom fram vid förundersökningen har inte medtagits här. AA delgavs misstanke om brott mot tystnadsplikt enligt följande.

AA har i sin anställning vid Upphandlingsenheten i Mora kommun handlagt ärendet hos enheten med dnr 20-02-062 avseende upphandling av färdtjänst i Orsa kommun. Sedan en person begärt att få del av förfrågningsunderlaget i ärendet har AA den 4 eller 5 mars 2002 tillsammans med förfrågningsunderlaget till denna person lämnat sändlistan över vilka entreprenörer som inbjudits att lämna anbud. Härigenom har AA uppsåtligen eller av oaktsamhet röjt uppgift som hon varit pliktig att hemlighålla enligt 6 kap. 2 § sekretesslagen (1980:100).

AA bestred ansvar för brott och hävdade att gärningen, om det kunde anses att hon hade begått ett fel, var ringa.

Jag beslutade den 23 april 2003 att lägga ned förundersökningen med följande motivering.

Genom utredningen i ärendet har enligt min mening kommit fram att AA av oaktsamhet har gjort sig skyldig till brott mot tystnadsplikt enligt 20 kap. 3 § brottsbalken jämfört med 1 kap. 6 § sekretesslagen. Omständigheterna får emellertid anses vara sådana att gärningen är att bedöma som ringa och således inte straffbar. Det finns därför inte längre anledning till förundersökningens fullföljande.

Bedömning

Som framgått har jag mot bakgrund av vad som kommit fram under utredningen funnit att AA av oaktsamhet lämnat ut en sekretessbelagd handling och därigenom gjort sig skyldig till brott mot tystnadsplikt. Vid bedömningen av om oaktsamheten varit straffbar har jag beaktat främst följande omständigheter.

AA får visserligen genom sin relativt långa anställningstid vid upphandlingsenheten betraktas som en erfaren upphandlare. Hon har dock i formellt avseende endast varit handläggare utan några beslutsbehörigheter. Vidare har, såvitt framkommit, de handläggningsåtgärder som vidtagits skett enligt de rutiner som fastlagts av chefen för enheten. Det kan heller inte uteslutas att arbetsläget och AA:s personliga situation bidragit till det inträffade.

Vid en samlad bedömning av omständigheterna i ärendet har jag således funnit att AA:s oaktsamhet kan betraktas som ringa. AA kan emellertid inte undgå allvarlig kritik.

Vad som förekommit ger mig i övrigt anledning till följande uttalanden. Erfarenheterna från detta ärende bör enligt min uppfattning föranleda kontorsledningen att överväga sina rutiner vad gäller handhavandet av handlingar i upphandlingsärenden som innehåller sekretessbelagda uppgifter. Det är således oacceptabelt att, såsom skett, en hos enheten förvarad sådan handling av misstag lämnas ut. Ansvaret för att arbetet inom enheten bedrivs enligt de bestämmelser som reglerar verksamheten åvilar i första hand BB som chef. Jag noterar med viss förvåning att han inte i anslutning till mitt tidigare beslut vidtagit några särskilda åtgärder för att säkerställa sekretessen i upphandlingsärenden.

Ärendet avslutas.